

SRI VENKATESWARA UNIVERSITY : TIRUPATI

(Implemented from Academic Year 2026-27 Batch)

2nd LANGUAGE FOR ALL UG COURSES Subject : SANSKRIT

2nd Year Semester - III

Course 3 : Drama, Upanishad, Alankaras and History of Sanskrit Literature

I Learning Outcomes:

1. प्राचीनरूपक वाङ्मयस्य स्वरूप परिज्ञान सिद्धिः ।
2. आधुनिकरूपक वाङ्मयस्य स्वरूप परिज्ञान सिद्धिः ।
3. संस्कृत वाङ्मयस्य प्राथमिक परिचयः ।

II Syllabus: (Teaching Hours: 45)

Unit - 1: प्राचीनरूपक विभागः

(9h)

1. प्रतिमागृहम्

2. इन्द्रजालम्

Unit - 2: आधुनिकरूपक विभागः

(9h)

1. मृतसञ्जीवनम्

Unit - 3: उपनिषद्विभागः

(9h)

1. मैत्रेयी - याज्ञवल्क्य - संवादः

Unit - 4: (I) अलङ्कारविभागः

(9h)

1. उपमा 2. उत्प्रेक्षा 3. अनन्वयः 4. दीपकम्

5. उल्लेखः 6. अर्थान्तरन्यासः 7. विरोधाभासः 8. दृष्टान्तः

(II) महाकवि - शास्त्रकार - विभागश्च

1. पाणिनिः 2. कौटिल्यः 3. भरतमुनिः

4. भारविः 5. माघः 6. श्रीहर्षः

Unit - 5: व्याकरणविभागः

(9h)

(I) शब्दाः

1. वाक् 2. मरुत् 3. भगवत् 4. राजन्

5. विद्वस् 6. मनस् 7. युष्मद् 8. अस्मद्

(II) कृदन्तप्रयोगाः - कृत्प्रत्ययाः

1. क्त्वा प्रत्ययः 2. ल्यप् प्रत्ययः

3. तुमुन् प्रत्ययः 4. तव्य प्रत्ययः

III Skill Outcomes:

On successful completion of this course, student shall be able to:

1. प्राचीनरूपककार हृदय विवेचनम् अवगन्तुं प्रभवति ।
2. माननीय मूल्यानां अधिगमः भवति ।
3. संस्कृत वाङ्मयस्य परिचये प्राप्ते पठन लेखन कौशलयोः संवर्धनम् भवति ।

IV References:

1. Prescribed Sanskrit Text Book III

V Co-Curricular Activities: (Hours for Activity: 15h)

1. Assignments
2. Seminars, Group discussions, Quiz, Debates etc.
3. Invited lectures and presentations on related topics by experts.

SRI VENKATESWARA UNIVERSITY : TIRUPATI

(Implemented from Academic Year 2026-27 Batch)

2nd LANGUAGE FOR ALL UG COURSES Subject : SANSKRIT

2nd Year Semester - III

Drama, Upanishad, Alankaras and History of Sanskrit Literature

Time : 3hr

Max.Marks : 75M

BLUEPRINT

प्रथमभाग: (Part-I)

25M

I. पञ्चानाम् एकवाक्यसमाधानानि लिखत ।

5×1 =5M

5 Questions should be Answered Out of 8

Names of the Lessons :

1. प्रतिमागृहम्

2. इन्द्रजालम्

3. मृतसञ्जीवनम्

4. मैत्रेयी - याज्ञवल्क्य -

संवादः

From each lesson 2 Questions will be given

II. चत्वारि ससन्दर्भं व्याख्यात ।

4×5 =20M

Annotate Any 4 out of 8

Two from 1st Lesson, Two from 2nd Lesson,

One from 3rd Lesson & One from 4th Lesson will be given

द्वितीयोभाग: (Part-II)

50M

III. द्वौ प्रश्नौ समाधेयौ ।

2×10 =20M

2 Questions should be Answered Out of 3

1. प्रतिमागृहम्

2. इन्द्रजालम्

3. मृतसञ्जीवनम्

From each lesson 1 Question will be given

IV. समाधत्त ।

1×6 =6M

1 Question should be Answered Out of 2

अ

(or)

आ

2 Questions will be given From मैत्रेयी - याज्ञवल्क्य संवादः only

V. द्वौ अलङ्कारौ लक्षणोदाहरणाभ्यां विवृणुत ।

2×4=8M

2 Questions should be Answered Out of 4

VI. द्वयोः लघुटिप्पणीं लिखत ।

2×4=8M

2 Questions should be Answered Out of 4

Two poets ,Two Shastrakaaraas will be given

VII. Write all Vibhakti forms of one Shabda out of 4

1×4=4M

VIII. Write any 4 Participle forms out of 6

4×1=4M

SRI VENKATESWARA UNIVERSITY : TIRUPATI

(Implemented from Academic Year 2026-27 Batch)

2nd LANGUAGE FOR ALL UG COURSES Subject : SANSKRIT

2nd Year Semester - III

Drama, Upanishad, Alankaras and History of Sanskrit Literature

(Implemented from Academic Year 2025-26 Batch)

Time : 3hr

Max.Marks : 75M

MODEL QUESTION PAPER

प्रथमभाग: (Part-I)

25M

I. पञ्चानाम् एकवाक्यसमाधानानि लिखत ।

5×1 =5M

1. केषां प्रतिमाः स्थाप्यन्ते ?
2. प्रज्वलितधर्मप्रदीपः कः?
3. विदूषकस्य नाम किम् ?
4. यौगन्धरायणेन न्यस्ता का?
5. तद्वाक्यानां पतिः कः?
6. स्वयंकृते गर्ते स्वयमेव के पतिताः?
7. येनाहं नामृता स्यां किमहं तेन कुर्याम् इति मैत्रेयी कम् अवोचत् ?
8. कस्य कामाय सर्वं प्रियं भवति ?

II. चत्वारि ससन्दर्भं व्याख्यात ।

4×5 =20M

1. हस्तस्पर्शो हि मातृणामजलस्य जलाञ्जलिः।
2. नायोध्या तं विनायोध्या साऽयोध्या यत्र राघवः।
3. देव्यां प्रसन्नायां सागरिकाचिन्तैव केवला मां बांधते।
4. ईदृशमत्यन्तमाननीयेष्वपि निरनुरोधवृत्तिं स्वामिभक्तिव्रतम् ।
5. अवितथाः खलु भवदाशिषः।
6. मम उदरे एव निद्रितः कचः।
7. यदेव भगवान् वेद तदेव मे ब्रूहि ।
8. प्रिया बतारे नः सती प्रियं भाषसे ।

द्वितीयोभाग: (Part-II)

50M

III. द्वौ प्रश्नौ समाधेयौ ।

2×10 =20M

1. प्रतिमागृहम् इति पाठ्यभागस्य सारांशं लिखत ।
2. रत्नावल्याः चतुर्थाङ्के ऐन्द्रजालिकपात्रस्य प्रामुख्यम् उपवर्णयत ।
3. कचस्य शुक्राचार्याभिगमनकारणं विशदयत ।

IV. समाधत्त।

1×6=6M

1. (अ) मैत्रेय्याः प्रश्नं याज्ञवल्क्यस्य प्रतिवचनं च विशदयत।
(अथवा)

(आ) कस्मात् इदं सर्वं विदितम् इति पाठ्यभागानुसारेण विशदयत।

V. द्वौ अलङ्कारौ लक्षणोदाहरणाभ्यां विवृणुत ।

2×4=8M

1. उपमा
2. दीपकम्
3. अर्थान्तरन्यासः
4. अनन्वयः

VI. द्वयोः लघुटिप्पणीं लिखत ।

2×4=8M

1. भारविः
2. श्रीहर्षः
3. भरतमुनिः
4. पाणिनिः

VII. एकस्य शब्दस्य सर्व विभक्ति रूपाणि लिखत ।

1×4=4M

1. वाक् - द्वितीया
2. मरुत् - तृतीया
3. मनस् - पञ्चमी
4. अस्मद् - सप्तमी

VIII. चतुर्णां प्रत्यायन्तरूपाणि लिखत ।

4×1=4M

1. दा + क्त्वा
2. नी + क्त्वा
3. सं + श्रु + ल्यप्
4. गम् + तुमुन्
5. स्तु + तुमुन्
6. जि + तव्य